

Yüksek Lisans Semineri

3.DERS

LİTERATÜR TARAMA
ARAŞTIRMA-ARAMA YÖNTEMLERİ
ATIFTA BULUNMA

Bilimsel Yöntem

- Plan dahilinde gözlem ve deneylere dayanarak bilimsel gerçekleri ortaya koyan ve raporlayan çalışma.
 1. Problem ortaya konulur, konu tespiti yapılır
 2. Gözlem yapılır (nitel [duyu organları] –nicel [alet-gereç])
 3. Veri toplanır
 4. Hipotez kurulur
 5. Tahmin yapılır (hipotezden yeni sonuçlar türetilir)
 6. Hipotez kontrollü deneylerle sınanır
 7. Doğruluğa karar verilir

Bilimsellik Ölçütleri

- Gözlenebilirlik
 - Empirik olmalı, bilgi gözlemle kanıtlanabilmeli
- Ölçülebilirlik
 - Gözlemlerin nitelik-nicelikleri sayısallaştırılabilmeli
- İletilebilirlik
 - Somut-nesnel anlatım olmalı, farklı anlamlar çıkmamalı
- Tekrarlanabilirlik
 - Gözlem-ölçüm-deneyler tekrar oluşturulabilmeli
- Sınanabilirlik
 - Hipotezler test edilebilmeli

Araştırma kavramı

- Karşılaşılan bir güçlüğün giderilmesi için bilimsel yöntemin uygulanması ile

- Planlı ve sistemli olarak verilerin toplanması
- Analizi (çözümleme)
- Yorumlanması
- Sonucun raporlanması

Sayesinde problemlere güvenilir çözümler arama süreci

- Çalışmanın erken safhasıdır.

- Başlangıç: Herşey merak ve derinlemesine bakışla başlar
- İlk adım (öznel): Yeni bir şeye dönüşebilecek, mevcut bilgiye zır gidebilecek, başarılı olabilecek fikir seçmek.

Literatür taraması

- Çalışmanın amacı - hedef belirli olmalıdır.
 - Mümkünse adımları tanımlı olmalıdır.
- İşin geçmişi ile ilgili kayıtlar incelenir.
 - Önceki çalışmalar, sonuçları (hata-başarı) görüşlere zemin oluşturur
- Amaç ve hedef bağlamından kopmadan bilgi toplanmalıdır.
 - Bağıntılı bilgi yığınları toplanarak yeni fikir ve ayrıntılara boğulmamalı
- İstenen bilgi türlü kaynaklardan toplanmalıdır.

Klasik Araştırma Yönteminde Veri Toplama

- Belgesel tarama (kütüphane)
- Gözlem
 - Doğal-Yapay
- Görüşme
 - Yapılandırılmış-Yapılandırılmamış
- Yazışma
- İnternet

Bilgi Kaynakları

- Yazdıklarınızın bir temeli olması gerekir
 - Bu temelin ne olduğu belli olmalıdır.
 - Kaynaklar da bilimsel olmalıdır.
- 1. seviye kaynaklar (orijinal kaynaklar)
 - Makale
 - Bildiri
 - Teknik rapor
 - Tez
- 2. seviye kaynaklar (orijinallerden derlenenler)
 - Kitaplar ...
- 3. seviye kaynaklar (kaynak derlemeleri)
 - Başvuru kitapları
 - Arama motorları

Nerelere bakabiliriz?

- Kütüphane kataloğunda tarama
 - www.ktp.yildiz.edu.tr
- İnternette tarama
 - Scholar.google.com, sciencedirect.com, ...
- ULAKBİM ulusal veri tabanı
 - www.ulakbim.gov.tr
- YÖK ulusal tez merkezi
 - tez.yok.gov.tr
- Milli kütüphane
 - www.mkutup.gov.tr

Bilgiyi Nasıl Toplamalıyız?

- Hedef, konseptler, teoremler belirli olmalı
- Notlar, 1. seviye kaynaklar ve kitaplar ile başlanır
- Danışman yol gösterir
- Yararlı yayınlardaki referanslara bakılır
- ACM, IEEE, Elsevier, Springer gibi bibliyografyalar taranır
- İnternette tarama yapılır (Yayımlanmış olmalı!!)
- Yapılan taramalar sonucu toplanan literatür kaynakları etiketlenir. (Yazar, başlık, dergi, sayı,...)

Kaynakları Nasıl Okumalıyız?

- Toplanan her kaynağı satır satır okuyamayız.
 - Gerektiği kadarını okumayı bilmeliyiz
 - Kaynağın ne ile ilgili olduğu, özgün katkısı kolayca anlaşılmalı
 - ✦ Başlık-özet öncelikli
 - ✦ Giriş ve sonuç kısımlarına hızla göz atmak gerekir
 - ✦ Başlangıçta çok detaylara takılmadan genel kabul ile okuma yapılır
 - ✦ İlgi ve derinliğine göre diğer bölümlere bakılır
 - ✦ Kaynağın referanslarını da incelemek fayda sağlar
 - Kaynak bizim için gerçekten önemliyse, derinlikli okumaya geçilir

Kaynakları Nasıl Okumalıyız?

- Kendinize şu soruları sorun:
 - Ana fikir nedir?
 - Kaynağın katkısı (yeni ve ilginç yanı) nedir?
 - Sizin için neden önemli?
 - Nerede sunulmuş?
- Anlamadıysanız?
 - Örnekler üreterek çözümü yeniden oluşturmayı deneyin
 - Arkadaşlarınıza, danışmanınıza, uzmanlara sorun
 - ✦ Bu denklem nereden geliyor?
 - ✦ Bu algoritmalar arasında ne bağlantı var?
 - ✦ Bu tanıma uygun bir örnek verebilir misiniz?
 - Genellikle içeriği anlamanız arka planda gerçekleşir 😊

Raporda Literatürü Nasıl Sunmalıyız?

- Alıntı yaparak
 - Bizim alanda pek yaygın değildir
 - Başkasının fikrini kendi kelimelerimizle ifade ediyorsak, referans fikirden hemen sonraya eklenir
 - Direk fikir sahibinin kelimeleri kullanılıyorsa, bu bir alıntıdır
 - Alıntıda tırnak işaretlerini kullanılmazsa, bu «hırsızlık» olur
 - ✦ 7 kelimedен sonrası alıntıdır
 - Alıntı çeviri ise bu da belirtilmelidir
 - Ekleyip çıkarılan kısımlar [köşeli parantez] içinde gösterilmelidir
 - Bazı kelimeler vurgulu yazılırsa belirtilmelidir
- Kendi fikrimizse?
 - Herşey gerçeklere dayanmalıdır, öznelliğe yer yoktur!
 - Referansı olmayan herşey kendi fikrinizdir (referansları unutmayın)
 - Genellikle «Tartışma» diye bir bölüm yazmak daha açık olur

Raporda Literatürü Nasıl Sunmalıyız?

- **Metin içinde referans vererek**
 - Tek bir denklem-algoritma vs alıntılандıysa hemen sonrasında
 - Fikir alıntılандıysa cümle sonunda referans verilir
 - Tek bir kaynaktan değil ama parça parça değişik kaynaklardan alıntı varsa hepsi bir arada referans gösterilir
- **Referans notasyonu**
 - Yazar adı 3 harf + yıl [Gök13]
 - Sadece numara [8][9]
 - Yazar soyadı + yıl [Biricik, 2013]
 - Kitapları referans gösterirken bölüm veya sayfa numaraları da verilmelidir [Kal12, bölüm 2] [Kal12, pp.34-38]

Kaynakça Bölümü Yapısı

- Harf, yıl ya da referans verme sırası olabilir
- Makale: <Yazarlar>: <Başlık>. <dergi adı>, <cilt> (<sayı>): <sayfa numaraları>, <yıl>
- Bildiri: <Yazarlar>: <Başlık>, <Konferans adı>, <sayfa numaraları>, <yıl>
- Kitap: <Yazarlar>: <Başlık>. <Yayınevi>, <yıl>
 - Derleme: <Yazarlar>: <Başlık>. <Editörler>, <Kitap adı>, <Yayınevi>, <yıl>
 - Bir bölüm: <Yazarlar>: <Başlık>, <Kitap adı>, bölüm <bölüm numarası>, <Yayınevi>, <yıl>

Kaynakça Bölümü Yapısı

- **Kitap:** <Yazarlar>: <Başlık>. <Yayınevi>, <yıl>
 - Derleme: <Yazarlar>: <Başlık>. <Editörler>, <Kitap adı>, <Yayınevi>, <yıl>
 - Bir bölüm: <Yazarlar>: <Başlık>, <Kitap adı>, bölüm <bölüm numarası>, <Yayınevi>, <yıl>
- **Teknik rapor:** <Yazarlar>: <Başlık>. <Rapor adı> <Rapor numarası>, <enstitü>, <yıl>
- **Tez:** <Yazar>: <Başlık>. <Tez tipi>, <Bölüm>, <Üniversite>, <yıl>
- **İnternet Kaynağı:**
 - İnternet dergisinde yayınlanmışsa: sayfa numarası yerine URL
 - Yayınlanmamışsa: <Başlık>, <erişim tarihi>, <URL>
- **Yazılım:**
 - Standart yazılımlara referans verilmez
 - Özel araç veya programlara: <Program adı>. <erişim tarihi>, <URL>

Gelecek Ders

- **Bildiri, Makale, Tez Yazım Süreçleri**